

سال

۱۳۹۶

سازمان توسعه و ترويج كشاورزي

ويرايش
نهايي

وزارت جهاد كشاورزي

معاونت امور برنامه ريزي و اقتصادي

كارگروه تخصصي خشكسالي، سرمازدگي و مخاطرات كشاورزي

دستورالعمل اجرايي

مديريت بيماري آنفلوانزاي فوق حاد پرندگان

دستورالعمل اجرايي مديریت بیماری آنفلوانزای فوق حاد پرندگان بر اساس بند "۱" مصوبه مورخ ۱۳/۱۰/۱۳۹۵ ستاد ملی پیشگیری آنفلوانزای فوق حاد پرندگان و دستور معاون اول رئیس جمهور، مطابق طرح جامع مدیریت مخاطرات و بحران بخش کشاورزی و با تأکید بر مدیریت کل مراحل؛ پیش‌بینی، پیشگیری، هشدار، مقابله، بازتوانی آسیب‌ها با همکاری دستگاه‌ها و تشکلهای ذیربط تهیه و در هفدهمین جلسه کارگروه تخصصی خشکسالی، سرمازدگی و مخاطرات بخش کشاورزی مورد تصویب قرار گرفت.

دبيرخانه كارگروه : دفتر مديریت بحران و کاهش مخاطرات بخش كشاورزي

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۲	مقدمه:

فصل اول) کلیات

۳	ماده (۱) قوانین و مقررات مرتبط
۳	ماده (۲) اصطلاحاتی که در این دستورالعمل به کار می‌رود
۴	ماده (۳) اهداف
۴	ماده ۴: سیاست اجرایی
۵	ماده (۵) تشکیلات
۵	– ستاد ملی پیشگیری و کنترل بیماری آنفلوآنزای فوق حاد طیور
۶	– ستاد استانی پیشگیری و کنترل بیماری آنفلوآنزای فوق حاد طیور
۷	– ستاد اجرائی پیشگیری و کنترل بیماری آنفلوآنزای فوق حاد طیور
۸	– کمیته تخصصی پیشگیری و کنترل بیماری آنفلوآنزای فوق حاد طیور

فصل دوم) مدیریت ریسک و بحران

۹	ماده (۶) مرحله پیش بینی
۹	ماده (۷) مرحله پیشگیری
۱۳	ماده (۸) مرحله هشدار
۱۳	ماده (۹) مرحله آمادگی
۱۴	ماده (۱۰) مرحله مقابله
۱۷	ماده (۱۱) مرحله بازتوانی و بازسازی آسیب‌ها
۱۷	ماده (۱۲)

مقدمه:

تمامی سطوح صنعت طیور در مقابل مخاطرات بیماری فوق العاده واگیر آنفلوآنزای فوق حاد پرندگان بسیار آسیب پذیر بوده و ظهور احتمالی بیماری منجر به خروج سرمایه از این بخش و یا توقف رشد و یا توسعه ناموزون صنعت خواهد شد در حال حاضر صنعت طیور کشور با جمعیت طیوری در حدود ۱/۶ میلیارد قطعه انواع مختلف طیور سالانه حدود ۲/۱ میلیون تن گوشت مرغ و ۹۳۰ هزار تن تخم مرغ مصرفی جامعه را تولید می کند که این امر هم از بعد امنیت غذایی و هم از نقطه نظر سلامت آن و بهداشت عمومی جامعه مسئولیت سنگینی را بر دوش حوزه های مربوطه می گذارد .

تعریف بیماری:

به حالتی از بیماری آنفلوآنزای پرندگان اطلاق می شود که دارای سرعت بالای انتشار و سرایت، دارای مخاطرات شدید بهداشت عمومی و یا موجب محدودیت در تجارت بین المللی گردد شاخص های اصلی اپیدمیولوژیکی مخاطره، نوع تیپ بیماری، جمعیت حساس و در معرض خطر، نحوه انتشار و انتقال آن، میزان بروز، میزان شیوع، میزان واگیری، میزان تلفات یا مرگ و میر آن می باشد.

آنفلوآنزای پرندگان، یک بیماری ویروسی جدی و بسیار عفونی ماکیان و پرندگان شکاری است که توسط تیپ های مختلف ویروس آنفلوآنزا ایجاد می شود عفونت ناشی از این ویروس ها ممکن است به پستانداران و به خصوص انسانها گسترش یابد دانش امروزی نشان می دهد که خطرات بهداشتی ناشی از تیپ های به اصطلاح دارای بیماریزایی پایین، از خطر ناشی از تیپ های بسیار بیماریزا کمتر است اما ویروس های بسیار بیماریزا از جهش ناشی از ویروس های دارای بیماریزایی پایین از دو تحت تیپ H5 یا H7 سرچشمه میگیرند که میتوانند در ماکیان منجر به ایجاد بیماری با میزان مرگ و میر بیش از ۹۰ درصد گردند همچنین تحت تیپ های با بیماریزایی کم (H5 و H7) پتانسیل جهش و تبدیل شدن به سویه های بسیار بیماریزا با مرگ و میر بسیار شدید در برخی گونه های پرندگان را دارند و به همین دلیل تمام ویروسهای H5 و H7 جزء ویروسهای آنفلوآنزای اخطار کردنی طبقه بندی می شوند.

فصل اول : کلیات

ماده (۱) قوانین و مقررات مرتبط

- بند ۲-۳ و ۳-۳ سیاست های کلی پیشگیری و کاهش خطرات ناشی از سوانح طبیعی و حوادث غیر مترقبه ابلاغی مقام معظم رهبری
- مواد ۶ و ۸ قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران کشور
- ماده ۱۴ آیین نامه اجرایی قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران کشور
- دستورالعمل اجرائی استانهای معین و جانشین در حوادث ملی و منطقه ای
- قانون تسریع در بازسازی مناطق آسیب دیده ناشی از حوادث
- ماده ۱۰ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت
- مواد ۲، ۳، ۴، ۵ قانون سازمان دامپزشکی کشور (لزوم اعمال مقررات بهداشتی و قرنطینه ای)
- ماده ۶ قانون سازمان دامپزشکی کشور (ضمانت اجرایی قضایی)
- ماده ۱۲ قانون سازمان دامپزشکی کشور (ضمانت اجرایی انتظامی)
- مواد ۱۵ و ۱۶ قانون سازمان دامپزشکی کشور (تامین بودجه و اعتبارات مبارزه با بیماری ها)
- آئین نامه چگونگی کنترل بهداشتی تردد، نقل و انتقال، واردات و صادرات دام زنده و فرآورده های خام دامی موضوع بند "د" ماده ۳ و بند "ب" ماده ۵ قانون سازمان دامپزشکی
- آیین نامه اجرایی بند "ز" ماده ۳ و مواد ۷، ۸، ۹ قانون سازمان دامپزشکی
- تصویب نامه در مورد تشکیل شورای هماهنگی مبارزه با بیماری های قابل انتقال بین انسان
- تبصره ۸ الحاقی به ماده واحده قانون بیمه محصولات کشاورزی (پرداخت غرامت به منظور حذف کانون آلوده)
- بند "الف"، "ب"، "و" تبصره ۲ ماده ۵ و تبصره ماده ۱۶ قانون جامع دامپروری کشور
- بند "ج" ماده ۲ قانون بهره وری بخش کشاورزی

ماده (۲) اصطلاحاتی که در این دستورالعمل به کار می رود دارای معانی زیر است:

- بیماری: آنفلوآنزای فوق حاد طیور
- مراقبت بیماری: جمع آوری مداوم و منظم اطلاعات مرتبط به بیماری و تجزیه و تحلیل آن و انجام مداخله مناسب به منظور تغییر در روند بیماری
- مراقبت دیده ور: جمع آوری اطلاعات از نمونه های تصادفی یا غیر تصادفی به منظور تشخیص زود هنگام موارد بیماری می باشد
- ریشه کنی: عملیات مبارزه وسیع و پیگیر علیه بیماری تا زمانی که بیماری از بین برود

- منطقه ریشه‌کنی: استان یا محدوده معین و مشخص جغرافیایی که عملیات ریشه‌کنی در آن محدوده مطابق بادستورالعمل و ضوابط ابلاغی سازمان دامپزشکی انجام می‌گیرد
- نظام مدیریت بحران کشور: ساختار سازمان مدیریت بحران کشور، شورای هماهنگی مدیریت بحران کشور، شورای عالی مدیریت بحران کشور
- نظارت بهداشتی: به کلیه اقدامات نظارتی که سازمان دامپزشکی بر اساس وظیفه انجام می‌دهد نظارت بهداشتی می‌گویند
- مزرعه: محل تولید، پرورش و نگهداری انواع طیور اطلاق می‌گردد
- مسئول فنی بهداشتی: شخص واجد شرایطی که با اخذ پروانه مربوط از سازمان دامپزشکی کشور، وظیفه نظارت بهداشتی را مطابق شرح وظایف ابلاغی از سوی سازمان دامپزشکی کشور بر عهده دارد
- فراورده های خام دامی: موادی که در زمان حیات دام، از آن به دست می‌آید مانند پشم، کرک، مو، شیر، عسل، تخم پرندگان، اسپرم، تخم آبزیان و نوغان یا بعد از کشتار یا صید به دست می‌آید، مانند گوشت، پوست، استخوان و آلاش
- تبصره: فراورده های دامی که برای حفظ، نگهداری و مصرف با روش های صنعتی یا غیرصنعتی تغییرشکل داده و از حالت خام درآمده باشند، مشمول تعریف فراورده های خام دامی نیستند
- آزمایشگاه مرجع: آزمایشگاه سازمان دامپزشکی کشور که به عنوان مرجع نهایی تشخیص، آزمایشات نمونه های رسمی را انجام می‌دهد
- نمونه رسمی: نمونه ای که توسط نماینده سازمان دامپزشکی کشور برای انجام آزمایش های مربوطه اخذ می‌شود

ماده ۳) اهداف

- الف- اعمال مدیریت یکپارچه، هماهنگ و هدفمند بیماری توسط دستگاه‌ها، تشکل‌ها و بهره‌برداران ذریبط
- ب- هدایت، حمایت، نظارت هدفمند و نیز ارزیابی مستمر عملکرد کل عوامل
- ج- به حداقل رساندن آثار زیان بار بیماری و ریشه‌کنی بیماری
- د- استفاده بهینه، هدفمند، موثر و به موقع همه ظرفیت‌ها و حمایت‌های ملی و استانی در مدیریت بیماری
- ه- حذف هرگونه موازی کاری، اقدامات ا نفعالی و غیر ضرور

ماده ۴) سیاست اجرایی

آنفلوآنزای فوق حاد (H_5, H_7) بیماری اخطار کردنی است و سیاست، ریشه‌کنی آن می‌باشد و شامل اجرای مراقبت فعال و غیرفعال، معدوم سازی کانون آلوده، اعمال قرنطینه مرزی و داخلی، کنترل مخازن وحشی و منطقه بندی، اعمال ضوابط امنیت زیستی می‌باشد.

ماده (۵) تشکیلات

شرح وظایف ارگانها و سازمانهای عضو ستاد مبارزه با بیماری آنفلوآنزای فوق حاد مطابق مراحل طرح جامع مدیریت مخاطرات و بحران بخش کشاورزی در دو بخش مدیریت ریسک (قبل از وقوع مخاطره) شامل مراحل پیش بینی، پیشگیری، هشدار و آمادگی و همچنین بخش بحران (بعد از وقوع مخاطره) شامل مراحل مقابله با توانی، بازسازی آسیب ها تدوین شده است.

۱- ستاد ملی پیشگیری و کنترل بیماری آنفلوآنزای فوق حاد طیور

الف) اعضاء

- معاون اول رئیس جمهور ----- رئیس ستاد
- وزیر جهاد کشاورزی ----- دبیر
- وزیر کشور ----- عضو
- وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ----- عضو
- وزیر دادگستری ----- عضو
- وزیر امور خارجه ----- عضو
- وزیر راه و شهرسازی ----- عضو
- رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور ----- عضو
- رئیس سازمان حفاظت محیط زیست ----- عضو
- رئیس سازمان مدیریت بحران کشور ----- عضو
- رئیس سازمان دامپزشکی کشور ----- عضو
- نماینده صنعت طیور ----- عضو
- مسئولین سایر دستگاههای اجرائی ذیربط حسب مورد

ب) وظائف

- ۱- بررسی، تصویب و ابلاغ برنامه های ملی پیشگیری از بروز بیماری آنفلوآنزای فوق حاد طیور
- ۲- تأمین منابع مالی مورد نیاز جهت اجرای برنامه های مصوب
- ۳- هماهنگی لازم بین دستگاههای اجرائی ذیربط
- ۴- هماهنگی در خصوص اعلام بیماری و اطلاع رسانی عمومی
- ۵- هماهنگی های منطقه ای و بین المللی

۲- ستاد استانی پیشگیری و کنترل بیماری آنفلوآنزای فوق حاد طیور

الف) اعضاء

رئیس ستاد	-----	استاندار
جانشین رئیس ستاد	-----	معاونت سیاسی - امنیتی استاندار
عضو	-----	رئیس کل دادگستری استان
عضو	-----	رئیس سازمان برنامه و بودجه استان
عضو	-----	رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان
عضو	-----	رئیس دانشگاه علوم پزشکی استان
عضو	-----	مدیرکل مدیریت بحران استان
عضو	-----	مدیرکل محیط زیست استان
عضو	-----	مدیرکل راه و شهرسازی استان
عضو	-----	فرمانده نیروی انتظامی استان
عضو	-----	نماینده صنعت طیور (با معرفی سازمان مرکزی تعاون روستایی ایران)
دبیر	-----	مدیرکل دامپزشکی استان
		مسئولین سایر دستگاههای اجرائی ذیربط حسب مورد

ب) وظائف ستاد استانی

- اجرای برنامه و دستورالعمل های ابلاغ شده از ستاد ملی و ستاد اجرایی
- تأمین و مدیریت منابع مالی و انسانی بر اساس برنامه
- ابلاغ وظائف و اختیارات هر یک از دستگاههای ذیربط اجرائی در استان
- ایجاد هماهنگی بین دستگاههای اجرائی مختلف در استان
- برقراری حالت آماده باش برای مقابله با شیوع بیماری
- مدیریت و تکمیل سیاستهای کنترل بیماری در مواقع وقوع اپیدمی تحت نظر ستاد اجرائی کشور
- جمع آوری گزارشات و ارائه گزارشات موارد مشکوک و تأیید شده بیماری به ستاد اجرائی کشور
- اعلام مناطق آلوده متعاقب تأیید بیماری
- برنامه ریزی و تأمین لوازم و تجهیزات آموزشی و اطلاع رسانی و تسهیلات مورد نیاز

۳- ستاد اجرائی پیشگیری و کنترل بیماری آنفلوآنزای فوق حاد طیور

الف) اعضای ستاد اجرائی

- رئیس ستاد ----- ریاست سازمان دامپزشکی کشور
- جانشین ----- معاونت بهداشتی و پیشگیری سازمان دامپزشکی کشور
- عضو ----- معاونت تشخیص و درمان سازمان دامپزشکی کشور
- عضو ----- معاونت توسعه و مدیریت منابع انسانی سازمان دامپزشکی کشور
- عضو ----- نماینده سازمان برنامه و بودجه
- عضو ----- نماینده سازمان مدیریت بحران کشور
- عضو ----- نماینده سازمان حفاظت محیط زیست کشور
- عضو ----- نماینده وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- عضو ----- نماینده وزارت راه و شهرسازی
- عضو ----- نماینده معاونت امور تولیدات دامی وزارت جهاد کشاورزی
- عضو ----- نماینده معاونت تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی وزارت جهاد کشاورزی
- عضو ----- نماینده دامپزشکان بخش خصوصی
- عضو ----- نماینده دانشکده دامپزشکی
- عضو ----- نماینده مؤسسه تحقیقات واکسن و سرم‌سازی رازی
- عضو ----- نماینده سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران
- عضو ----- نماینده نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران
- عضو ----- نماینده انجمن ها، تعاونی ها، اتحادیه های صنعت طیور
- عضو ----- مدیرکل دفتر مدیریت بحران و کاهش مخاطرات بخش کشاورزی
- عضو ----- مدیرکل دفتر قرنطینه و امنیت زیستی سازمان دامپزشکی کشور
- عضو ----- مدیرکل دفتر نظارت بر بهداشت عمومی سازمان دامپزشکی کشور
- عضو ----- مدیرکل دفتر برنامه و بودجه و مطالعات اقتصادی سازمان دامپزشکی کشور
- عضو ----- رئیس مرکز ملی تشخیص آزمایشگاه های مرجع سازمان دامپزشکی کشور
- دبیر ----- مدیرکل دفتر بهداشت و مدیریت بیماری های طیور
- مسئولین سایر دستگاههای اجرائی ذیربط حسب مورد

ب) وظائف

ستاد اجرائی پیشگیری از بروز بیماری آنفلوآنزای فوق حاد طیور با مسئولیت ریاست سازمان دامپزشکی تشکیل و در اجرای مصوبات ستاد ملی و ارزیابی اطلاعات بدست آمده اقدامات ذیل را انجام می دهد.

- تهیه، تصویب و نظارت بر اجرای برنامه پیشگیری از بروز بیماری در واحدهای پرورش طیور
- تهیه طرح های اجرائی و پیگیری جهت تأمین منابع مالی از طریق سازمان مدیریت و برنامه ریزی
- رهبری و هدایت عملیات مراقبت و کنترل بیماری
- تصمیم گیری در خصوص وسعت معدوم سازی در اطراف کانون
- تصمیم گیری در خصوص ممانعت از عرضه پرندگان زنده در میادین و ...
- ارتباط مؤثر و فعال با مراکز آزمایشگاهی معتبر جهانی
- ارتباط مؤثر و فعال با بخش خصوصی مرتبط
- برنامه ریزی آموزشی کارکنان و بهره بردارانی که در عملیات پیشگیری و مقابله شرکت دارند
- برنامه ریزی عملیات ضربتی به هنگام اعلام وقوع
- نظام مند کردن پرسنل و تمامی امکانات موجود در ستادهای استانی
- ارسال اطلاعات به FAO، OIE و کشورهای همسایه، نشریه های معتبر علمی
- درخواست تشکیل جلسه ستاد ملی پیشگیری بروز بیماری آنفلوآنزای فوق حاد طیور
- ارائه اطلاعات و گزارشات مربوط به بیماری از استانها، بخش خصوصی و آنالیز اطلاعات
- تجزیه و تحلیل گزارشات منطقه ای و بین المللی بروز بیماری آنفلوآنزای فوق حاد طیور

۴- کمیته تخصصی پیشگیری و کنترل بیماری آنفلوآنزای فوق حاد طیور

الف) اعضاء

- این کمیته تخصصی پیشگیری و کنترل بیماری با اعضای زیر و با حکم رئیس سازمان دامپزشکی کشور تشکیل می گردد.
- رئیس مرکز ملی تشخیص آزمایشگاه های مرجع و مطالعات کاربردی سازمان دامپزشکی کشور
 - مدیرکل دفتر بهداشت و مدیریت بیماریهای طیور سازمان دامپزشکی کشور
 - کارشناسان دفتر بهداشت طیور سازمان دامپزشکی کشور
 - کارشناس مسئول آزمایشگاه تشخیص بیماریهای طیور سازمان دامپزشکی کشور
 - مسئول آزمایشگاه مرجع انسانی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
 - رئیس بخش تشخیص بیماریهای طیور دانشکده دامپزشکی دانشگاه تهران
 - رئیس بخش تشخیص بیماری های طیور مؤسسه تحقیقات واکسن و سرم سازی رازی
 - کارشناس متخصص بیماریهای طیور با معرفی سازمان نظام دامپزشکی کشور

ب) وظائف

- ۱- تدوین و پیشنهاد استراتژی و سیاستهای کلان پیشگیری بروز بیماری آنفلوآنزای فوق حاد طیور به ستاد ملی
- ۲- تعیین روشهای تشخیص بیماریهای طیور
- ۳- بررسی و ارائه عناوین تحقیقات کاربردی درخصوص مخاطرات بیماریهای طیور

فصل دوم) مدیریت ریسک و بحران

ماده ۶) مرحله پیش بینی

شرح وظایف سازمان دامپزشکی کشور:

- ۱- توسعه و راه اندازی سامانه های GIS اطلاعات جغرافیایی بیماری ها و آموزش نیروی انسانی مورد نیاز و تجزیه و تحلیل اپیدمیولوژیک داده ها
- ۲- راه اندازی و تجهیز آزمایشگاههای تخصصی و مرجع دامپزشکی
- ۳- توسعه و راه اندازی سامانه های ملی و استانی پایش و مراقبت هوشمند و هشدار وقوع بیماری در کشور
- ۴- توسعه و راه اندازی سامانه اطلاعات نقل و انتقال طیور، خوراک و نهاده های دامی
- ۵- شناسایی مناطق بحرانی و مستعد وقوع بیماری
- ۶- شناخت جمعیت در معرض خطر و پهنه بندی بیماری با نقشه های ریسک (خطرپذیری)
- ۷- پیش بینی برنامه های اجرائی کوتاه، میان و بلند مدت کنترل و پیشگیری از بیماریهای طیور
- ۸- تعریف و انجام پروژه های مطالعاتی مورد نیاز با موسسات و دانشگاههای کشور
- ۹- هماهنگی با ارگان های ذیربط جهت کسب پشتیبانی های لازم

ماده ۷) مرحله پیشگیری

شرح وظایف سازمان دامپزشکی کشور:

- ۱- اجرای برنامه مراقبت فعال و غیر فعال، تحلیل نتایج ثبت شده در سامانه پایش و مراقبت طیور
- ۲- اجرای سیستم پایش مستمر و امنیت زیستی و مهار زیستی شامل بازدید کارشناسی، نمونه برداری، نظارتی، بررسی اپیدمیولوژیک، بازرسی، تعین تطبیق یا عدم تطبیق اقدامات قرنطینه ای، بیوسکیوریتی، و ...
- ۳- بررسی راه های انتشار و انتقال بیماری ها و مشخص نمودن عوامل ذی مدخل در اکولوژی های مختلف
- ۴- اعلام سیاستها و ضوابط بهداشتی به منظور اصلاح ساختار بهداشتی صنعت طیور
- ۵- ممیزی به منظور استقرار و رعایت اصول امنیت زیستی توسط مرغداران در مزارع
- ۶- بررسی و تدوین استانداردها و دستورالعمل کارگروه های عملیاتی فوریت های مقابله با بیماری

- ۷- بررسی امکان مشارکت تشکل های صنفی و انجمن های علمی در عملیات اجرائی و آموزشی
- ۸- تدوین و اجرای دوره های آموزشی و مدیریت بحران برای روسای کارگروه های استانی و ستادی
- ۹- سیاست گذاری، برنامه ریزی، نظارت و اعمال ضوابط بهداشتی و قرنطینه ای و امنیت زیستی برای ورود و خروج و نقل و انتقال طیور و فرآورده های آن و صدور مجوزهای بهداشتی مرتبط
- ۱۰- اجراء دستورالعمل ها و ضوابط بهداشتی جهت صادرات و واردات طیور زنده صدور کد IR و EC و ...
- ۱۱- اجراء دستورالعمل های فنی و اجرایی بهداشتی و قرنطینه ای و امنیت زیستی در کارخانه های تولید خوراک طیور
- ۱۲- همکاری و مشارکت با مراجع بین المللی نظیر ECO WHO.OIE.FAO و ... در چارچوب سیاست های سازمان دامپزشکی کشور در اجرای برنامه های مراقبت و مبارزه با بیماری در سطوح ملی، منطقه ای و بین المللی
- ۱۳- سیاست گذاری، برنامه ریزی، نظارت و استقرار سامانه های HACCP, GMP, GAHP در اماکن دامی و خدمات مرتبط با دامپزشکی
- ۱۴- کنترل طیور وارداتی در مبادی ورودی رسمی کشور

شرح وظایف وزارت جهاد کشاورزی:

- ۱- درخواست تشکیل ستاد ملی پیشگیری از بروز بحران بیماری آنفلوآنزای فوق حاد طیور (دفتر مدیریت بحران و کاهش مخاطرات بخش کشاورزی)
- ۲- بسیج کلیه امکانات وزارت در جهت مبارزه با بیماری اعم از تأمین نیروی انسانی و ماشین آلات مورد نیاز (معاونت توسعه و مدیریت منابع انسانی)
- ۳- ساماندهی رعایت اصول بهداشت و امنیت زیستی طیور روستایی، بومی و سایر ماکیان (معاونت امور تولیدات دامی)
- ۴- جلوگیری از فعالیت واحدهای مرغداری غیر قابل اصلاح و واحدهای غیر مجاز (معاونت امور تولیدات دامی)
- ۵- اعمال سیاست های مشخص مالی و اعتباری برای اصلاح ساختار بهداشتی مرغداری ها (معاونت امور تولیدات دامی)
- ۶- هدایت اعتبارات بخش تسهیلات در جهت ارتقاء بهداشت واحدهای مرغداری، حمل جوجه یکروزه، کود پایان دوره و حمل نهاده های دامی (خوراک، تخم مرغ و ...) (معاونت امور تولیدات دامی)
- ۷- اصلاح فرهنگ مصرف و کاهش طول دوره پرورش مرغ گوشتی (معاونت امور تولیدات دامی)
- ۸- حمایت و توسعه شرکت های با مدیریت یکپارچه از تولید تا مصرف (معاونت امور تولیدات دامی)
- ۹- اعمال سیاست ها و ضوابط حاکمیتی سازمان دامپزشکی کشور در اجرای بند "الف"، "ب"، "و" تبصره ۲ ماده ۵ و تبصره ماده ۱۶ قانون جامع دامپروری کشور توسط سازمان نظام مهندسی کشاورزی (معاونت امور تولیدات دامی)

شرح وظایف صندوق بیمه کشاورزی:

- ۱- تعیین حق بیمه و صدور بیمه نامه برای انواع طیور
- ۱- توسعه پوشش بیمه افت تولید برای انواع طیور صنعتی
- ۲- پوشش بیمه معدوم سازی نهاده ها در کانون های آلوده

شرح وظایف وزارت کشور: (در چارچوب نظام مدیریت بحران کشور)

- ۱- تشکیل ستاد پیشگیری بروز بحران بیماری آنفلوآنزای فوق حاد طیور
- ۲- هماهنگی بین دستگاه های عضو ستاد ملی پیشگیری بروز بحران بیماری آنفلوآنزای فوق حاد طیور
- ۳- ابلاغ و پیگیری مصوبات ستاد ملی پیشگیری آنفلوآنزای پرندگان به دستگاه های عضو ستاد

شرح وظایف وزارت راه و شهرسازی:

- ۱- اقدام فوری در استقرار پستهای قرنطینه دامپزشکی در پایانه ها، مبادی ورودی، راههای مواصلاتی مورد درخواست سازمان دامپزشکی کشور
- ۲- صدور بارنامه، صرفاً برای خودروهای حامل طیور، فرآورده های آن و نهاده ها که دارای گواهی بهداشتی صادره از سوی سازمان دامپزشکی میباشند.

شرح وظایف نیروی انتظامی:

- ۱- کنترل تردد در مبادی ورودی و خروجی کشور که سازمان دامپزشکی کشور اعلام می نماید
- ۲- استقرار نیرو در پست های قرنطینه سیار و ثابت
- ۳- جلوگیری و توقف خودروهای حامل طیور و فرآورده های آن بدون گواهی حمل بهداشتی از سازمان دامپزشکی کشور
- ۴- اعزام نیرو جهت جلوگیری از فعالیت غیر مجاز و یا متخلف واحدهای تولیدی، نگهداری، توزیعی و عرضه طیور و فرآورده های آن
- ۵- همکاری در اعمال سیاست ها و ضوابط حاکمیتی سازمان دامپزشکی کشور در برنامه پیشگیری و مقابله مطابق تبصره ۲ ماده ۶ قانون جامع دامپروری کشور

شرح وظایف سازمان حفاظت محیط زیست:

- ۱- راه اندازی و توسعه سیستم مراقبت فعال و پایش مستمر تالابها و زیستگاه های پرندگان مهاجر
- ۲- آشنا نمودن محیط بانان، صیادان و شکارچیان با بیماری آنفلوآنزای فوق حاد طیور
- ۳- ایجاد کارگروه های فنی و تخصصی با دامپزشکی و تبادل اطلاعات
- ۴- برنامه ریزی عملیات مشترک بازدید کارشناسی، نمونه برداری، نظارتی، بررسی اپیدمیولوژیک، بازرسی، اقدامات قرنطینه ای، بیوسکیوریتی و ... منظم، ادواری و مستمر تالابها و زیستگاه های پرندگان مهاجر با اکیپ های سازمان دامپزشکی کشور

شرح وظایف ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز:

- ۱- صدور احکام لازم در خصوص محموله های طیور، فرآورده های آن و نهاده های فاقد گواهی بهداشتی حمل سازمان دامپزشکی کشور
- ۲- برنامه ریزی عملیات مشترک بازدید کارشناسی، نظارتی، بازرسی منظم، ادواری و مستمر با اکیپ های سازمان دامپزشکی کشور

شرح وظایف سازمان پدافند غیرعامل:

- ۱- همکاری در ارتقاء سطح سامانه های پایش و مراقبت بیماریهای طیور (GIS)
- ۲- همکاری و مشارکت در شناسایی تهدیدات زیستی، مخاطرات و تهدیدات بیوتورریسم

شرح وظایف وزارت اطلاعات:

- ۱- همکاری و مشارکت در شناسایی عوامل انسانی دخیل در گسترش بیماری

شرح وظایف سازمان نظام دامپزشکی کشور:

- ۱- برگزاری منظم ، ادواری و مستمر جلسات توجیهی دامپزشکان بخش خصوصی جهت گزارش فوری هرگونه تلفات غیر عادی به سازمان دامپزشکی کشور
- ۲- برگزاری دوره های بازآموزی مرتبط برای دامپزشکان بخش خصوصی
- ۳- اعمال سیاست ها و ضوابط حاکمیتی سازمان دامپزشکی کشور در اجرای بند "الف" ، "ب" ، "و" تبصره ۲ ماده ۵ و تبصره ماده ۱۶ قانون جامع دامپروری کشور
- ۴- اعمال سیاست ها و ضوابط حاکمیتی سازمان دامپزشکی کشور در اجرای بند "ج" ماده ۲ قانون بهره وری بخش کشاورزی

شرح وظایف وزارت آموزش و پرورش:

- ۱- همکاری در فعالیت های ترویجی و آموزشی برای دانش آموزان

شرح وظایف اتحادیه کشتار گاههای کشور:

- ۱- عدم کشتار گله های بدون گواهی سلامت ، عدم کشتار گله های با علائم تب و تلفات غیر عادی و گزارش به سازمان دامپزشکی کشور
- ۲- اجرای دستورالعمل های مرتبط با ضوابط بهداشتی قرنطینه و حمل و نقل مرغ زنده و کشتار شده
- ۳- اجرای دستورالعمل های مرتبط با استقرار سامانه های بهداشتی در کشتار گاه های طیور

شرح وظایف اتحادیه ها و انجمن های مرغداری کشور:

- ۱- گزارش بیماری و تلفات غیرعادی در اسرع وقت (کمتر از ۲۴ ساعت)
- ۲- برگزاری دوره های آموزشی و فعالیت های ترویجی برای اعضاء با همکاری سازمان دامپزشکی کشور
- ۳- اقدام در خصوص بیمه نمودن گله های طیور
- ۴- اقدامات لازم برای نهادینه سازی رعایت اصول امنیت زیستی و بهداشتی در مرغداری ها

شرح وظایف سازمان برنامه و بودجه کشور:

- ۱- تامین منابع مالی عملیات پیشگیری در بودجه سنواتی و اعتبارات سازمان دامپزشکی کشور

۲- تامین تسهیلات بانکی مورد نیاز بخش کشاورزی به منظور بهبود و بهسازی مزارع طیور

ماده ۸) مرحله هشدار

شرح وظایف سازمان دامپزشکی کشور:

- ۱- برنامه ریزی، هماهنگی و اجراء در خصوص آموزش، اطلاع رسانی و هشدار بیماری با رعایت مفاد ماده ۲ قانون تشکیل سازمان مدیریت کشور
- ۲- اطلاع رسانی از طریق رسانه ها (شنیداری - تصویری) آموزش (تهیه مجموعه های آموزشی بروشور، فیلم، ... جهت آشنایی با بیماری)
- ۳- برگزاری دوره های آموزشی پیشرفته برای کارشناسان بخش دولتی و خصوصی
- ۴- برگزاری دوره های آموزشی، ترویجی برای بهره وران در خصوص نحوه گزارش بیماری و تلفات غیرعادی در اسرع وقت (کمتر از ۲۴ ساعت) و بیمه نمودن گله های طیور
- ۵- ارتباط با مجامع علمی بین المللی و حضور در همایش ها و کنفرانس های مربوطه
- ۶- تدوین، اعلام و ممیزی اصول امنیت زیستی به منظور استقرار در مزارع و پیشگیری از ورود عوامل بیماری زا
- ۷- اجرای برنامه آموزشی به منظور ارتقاء سطح آگاهی و مهارت کارگروهها در سطح ملی، استانی و شهرستانها
- ۸- بررسی نحوه مشارکت رسانه ملی (صدا و سیما)، مطبوعات و رسانه های محلی

شرح وظایف وزارت بهداشت و آموزش پزشکی:

- ۱- اطلاع رسانی و ارائه هشدارهای لازم جهت پیشگیری از بروز موارد انسانی
- ۲- آموزش و مشاوره های لازم در خصوص افراد فعال در مراکز تشخیص و درمان
- ۳- آموزشهای لازم در خصوص پیشگیری از ابتلای به بیماری، ایمنی غذایی و رعایت اصول بهداشتی در تهیه مواد غذایی از مواد خام به واحدهای تحت پوشش
- ۴- آموزش پیشگیری از بیماری برای پرسنل بهداشتی/ درمانی و افراد با ریسک بالا مانند متصدیان و کارگران شاغل در مرغداریها، کارگران شاغل در کشتارگاههای طیور، فروشندگان مرغ زنده، فروشندگان پرندگان زینتی

ماده ۹) مرحله آمادگی

شرح وظایف سازمان دامپزشکی کشور:

- ۱- بررسی وقوع بیماریها و تلفات غیر معمول در قالب مراقبت غیرفعال، انجام آزمایشات، و بررسی نتایج
- ۲- ارتقاء توان تشخیصی آزمایشگاه ها جهت بررسی و جستجوی فعال در همه گیری ها
- ۳- تهیه و نگهداری مواد مورد نیاز مراقبتی و تشخیصی
- ۴- اجرای برنامه های جامع تمرین و مانور برای کارگروههای ستادی و اجرائی
- ۵- ممیزی مزارع به منظور استقرار و رعایت اصول امنیت زیستی و مهار زیستی
- ۶- اجرای دوره های آموزشی و مدیریت بحران برای روسای کارگروههای استانی و ستادی

- ۷- انتقال آخرین یافته های بهداشتی ، قرنطینه ای و امنیت زیستی دامپزشکی به بهره برداران مرتبط از طریق واحدهای عملیاتی تابعه
- ۸- بررسی و تعریف استانهای معین در مدیریت بحران حوادث طبیعی و سوانح غیر مترقبه
- ۹- اجرای برنامه جامع آموزشی/ ترویجی مخاطبین خدمات بهداشتی درمانی دامپزشکی
- ۱۰- بررسی نحوه مشارکت تشکل های تولیدی و خدماتی مرتبط در عملیات اجرائی و آموزشی
- ۱۱- تامین وسایل حفاظت فردی مناسب افرادی که در معدوم سازی مشارکت دارند

شرح وظایف وزارت بهداشت و آموزش پزشکی:

- ۱- تهیه و تامین دارو و واکسن مورد نیاز برای محافظت پرسنل و کارگران در معرض خطر
- ۲- افزایش توانایی برای تشخیص سریع موارد ابتلای انسانی

شرح وظایف وزارت جهادکشاورزی:

- ۱- بسیج کلیه امکانات در جهت مبارزه با بیماری اعم از تامین نیروی انسانی و ماشین آلات مورد نیاز (معاونت توسعه و مدیریت منابع انسانی)

شرح وظایف صندوق بیمه کشاورزی:

- ۱- کسب نظرات رسمی سازمان دامپزشکی کشور و تهیه طرح و دستورالعمل های اجرایی سالیانه صندوق بیمه کشاورزی در خصوص شرایط بیمه، کسورات مدیریتی و نحوه پرداخت غرامت بیماری
- ۲- برگزاری دوره های آموزشی مورد نیاز در مناطق با همکاری سازمان دامپزشکی
- ۳- تامین اعتبار پرداخت غرامت کانون های آلوده گزارش شده توسط سازمان دامپزشکی مطابق ضوابط و دستورالعمل های مصوب
- ۴- معرفی نماینده جهت شرکت در کارگروه ویژه استانی
- ۵- ابلاغ طرح و روش های اجرایی بند یک به استان ها

ماده ۱۰) مرحله مقابله

شرح وظایف سازمان دامپزشکی کشور:

- ۱- تجزیه و تحلیل اپیدمیولوژیک داده های کانون های بیماری و فراوانی شدت وقوع بیماری در مناطق آلوده
- ۲- شناسایی جغرافیایی کانون های آلوده و تعیین میزان درصد آلودگی در کشور
- ۳- محاسبه وسعت کانون های بیماری و میزان ریسک در مناطق پرخطر
- ۴- درخواست برقراری قرنطینه و اقدامات امنیت زیستی در کانون بیماری با همکاری دستگاه های مرتبط
- ۵- نظارت بر معدوم سازی جمعیت طیور بیمار و حذف و ضدعفونی کانون های آلوده با استفاده از امکانات و توان بخش خصوصی و سایر دستگاه های مرتبط
- ۶- تعیین محدوده کنترل و پایش و اعلام ضوابط حمل و نقل طیور در مناطق آلوده و پاک

- ۷- نظارت بر کشتار دام های اعزام شده به کشتارگاه در شعاع کانون
- ۸- افزایش اقدامات کنترلی در مناطق و گله های پر خطر
- ۹- تدوین دستورالعمل های بهداشتی مورد نیاز فوری و ابلاغ جهت اجرا
- ۱۰- تشدید ضوابط بهداشتی و اصول امنیت زیستی در مراکز تولیدی و پرورشی طیور
- ۱۱- اجرای برنامه منطقه بندی و ناحیه بندی و تعیین مناطق پاک و آلوده
- ۱۲- ارائه برنامه عملیاتی به منظور حذف آلودگی از مناطق آلوده

شرح وظایف وزارت بهداشت و آموزش پزشکی:

- ۱- پایش بیماری در افراد در معرض خطر ، هماهنگی و همکاری کامل خانه های بهداشت با دامپزشکی جهت شناسایی کانونهای احتمالی و اقدامات فوری ، اطلاع رسانی و ارائه هشدارهای لازم جهت پیشگیری از بروز موارد انسانی
- ۲- تهیه دارو و واکسن مورد نیاز برای محافظت پرسنل در معرض خطر و در معرض تماس در کانون آلوده
- ۳- پایش بیماری در افراد در معرض خطر
- ۴- پیشگیری قبل از تماس برای پرسنل بهداشتی/ درمانی و افراد با ریسک بالا مانند متصدیان و کارگران شاغل در مرغداریهای، عملیات معدوم سازی، کارگران شاغل در کشتارگاههای طیور، فروشندگان مرغ زنده، فروشندگان پرندگان زینتی
- ۵- واکسیناسیون افرادی که جهت نمونه برداری و معدوم سازی پرندگان وحشی و طیور اهلی فعالیت می کنند بر علیه آنفلوآنزای انسان (جهت پیشگیری از احتمال نوترکیبی و به وجود آمدن سویه های جدید احتمالی)

شرح وظایف وزارت جهاد کشاورزی:

- ۱- درخواست تشکیل ستاد ملی مدیریت بحران و ستاد ملی پیشگیری از آنفلوآنزای پرندگان (دفتر مدیریت بحران و کاهش مخاطرات بخش کشاورزی)
- ۲- بسیج کلیه امکانات وزارت در جهت مبارزه با بیماری اعم از تأمین نیروی انسانی و ماشین آلات مورد نیاز (معاونت توسعه و مدیریت منابع انسانی)
- ۳- اقدام به کاهش تراکم جمعیت طیور در شعاع مورد درخواست سازمان دامپزشکی کشور (معاونت امور تولیدات دامی)
- ۴- اقدام به تعویق انداختن دوره های جوجه ریزی در استان های آلوده (معاونت امور تولیدات دامی) با درخواست سازمان دامپزشکی کشور

شرح وظایف وزارت کشور: (در چارچوب نظام مدیریت بحران کشور)

- ۱- تشکیل ستاد ملی پیشگیری بروز بحران بیماری آنفلوآنزای طیور
- ۲- هماهنگی بین دستگاه های عضو ستاد ملی پیشگیری از آنفلوآنزای پرندگان

۳- ابلاغ و پیگیری مصوبات ستاد ملی پیشگیری از آنفلوآنزای پرندگان و ستاد ملی مدیریت بحران کشور به دستگاه های عضو ستاد

۴- پیگیری و تامین منابع مالی سازمان دامپزشکی کشور در عملیات اجرایی مقابله با بیماری

شرح وظایف وزارت راه و شهرسازی:

۱- اقدام فوری در استقرار پستهای قرنطینه دامپزشکی در پایانه ها، مبادی ورودی، راههای مواصلاتی مورد درخواست سازمان دامپزشکی کشور

۲- صدور بارنامه، صرفاً برای خودروهای حامل طیور، فرآورده های آن و نهاده ها که دارای گواهی بهداشتی صادره از سوی سازمان دامپزشکی میباشند.

شرح وظایف نیروی انتظامی:

۱- کنترل تردد در مبادی ورودی و خروجی در مناطق و کانون های آلوده که سازمان دامپزشکی کشور اعلام می نماید

۲- اجرای به موقع احکام قضایی با توجه به فوریت موضوع

شرح وظایف سازمان حفاظت محیط زیست:

۱- اعلام بروز هرگونه تلفات در پرندگان وحشی و مهاجر به سازمان دامپزشکی

۲- اجراء دستورالعمل های فنی و اجرایی بهداشتی قرنطینه ای و امنیت زیستی در تالاب ها ، مراتع ، آبشخورها، زیستگاهها

۳- اقدام در معدوم سازی تلفات در تالاب ها ، مراتع ، آبشخورها، زیستگاهها بر اساس ضوابط و مقررات سازمان دامپزشکی کشور

۴- ممنوعیت شکار، صید و زنده گیری پرندگان و عرضه فرآورده های آن در بازارچه های محلی در زمان بروز بیماری و برخورد با متخلفین

شرح وظایف دادستانی کل کشور:

۱- صدور مجوز بازرسی اماکن در صورت درخواست سازمان دامپزشکی کشور

شرح وظایف سازمان برنامه و بودجه کشور:

۱- تأمین اعتبارات مالی مورد نیاز برای عملیات اجرایی برابر برنامه اعلامی از ستاد ملی و یا استانی

شرح وظایف سازمان صدا و سیما:

۱- همکاری در تهیه و پخش برنامه های رادیویی و تلویزیونی با محوریت آموزشی، ترویجی و خبری بنا بر درخواست وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان دامپزشکی کشور

شرح وظایف اتحادیه ها و انجمن های مرغداری کشور:

۱- گزارش بیماری و تلفات غیرعادی در اسرع وقت (کمتر از ۲۴ ساعت)

۲- اقدام به توسعه پوشش بیمه گله های طیور با همکاری صندوق بیمه کشاورزی

۳- اجرای سیاست های مقابله با بیماری و اعمال عملیات کاهش تراکم طیور در مناطق آلوده، معدوم سازی و محدودیت های جوجه ریزی

ماده (۱۱) مرحله بازتوانی و بازسازی آسیب ها

شرح وظایف سازمان دامپزشکی کشور:

- ۱- تحلیل و بررسی اقتصادی میزان خسارت ناشی از تلفات و کاهش تولید
- ۲- شناسایی، تایید و گزارش کانون های آلوده به صندوق بیمه جهت پرداخت غرامت بر اساس دستورالعمل اجرایی صندوق بیمه

شرح وظایف صندوق بیمه کشاورزی:

- ۱- کاهش زمان فرایند ارزیابی و پرداخت غرامت پس از عملیات معدوم سازی

شرح وظایف وزارت جهاد کشاورزی: (موسسه پژوهش های برنامه ریزی، اقتصادی و توسعه روستایی)

- ۱- تحلیل و بررسی اقتصادی میزان خسارت ناشی از حذف طیور مبتلا
- ۲- تحلیل و بررسی اقتصادی میزان خسارت ناشی از قرنطینه طیور و جلوگیری از تردد طیور زنده

ماده (۱۲) این دستورالعمل مشتمل بر ۱۲ ماده در هفدهمین جلسه کارگروه تخصصی خشکسالی، سرمازدگی و مخاطرات بخش کشاورزی به تاریخ ۹۶/۰۶/۲۷ تأیید و با تصویب شورای عالی مدیریت بحران کشور، جهت اجرا ابلاغ می گردد.